

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

P8_TA(2016)0121

ES Vidurinės Azijos strategijos įgyvendinimas ir peržiūra**2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES Vidurinės Azijos strategijos įgyvendinimo ir peržiūros (2015/2220(INI))**

(2018/C 058/13)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2015 m. sausio 13 d. ketvirtąją pažangos ataskaitą dėl 2007 m. priimtos ES Vidurinės Azijos strategijos įgyvendinimo,
- atsižvelgdamas į Tarybos išvadą dėl ES Vidurinės Azijos strategijos, kurias 2015 m. birželio 22 d. patvirtino Užsienio reikalų taryba,
- atsižvelgdamas į 2013 m. lapkričio 20 d. ES ir Vidurinės Azijos ministrų susitikimo Briuselyje metu paskelbtus įsipareigojimus,
- atsižvelgdamas į bendrą komunikatą, priimtą per 2015 m. spalio 12–13 d. Milane vykusią penktąją ES ir Vidurinės Azijos aukšto lygio konferenciją bendradarbiavimo energetikos ir vandens srityse klausimais,
- atsižvelgdamas į 2015 m. rugsėjo 21 d.–spalio 2 d. Varšuvoje vykusio ESBO žmogiškosios dimensijos įgyvendinimo susitikimo rezultatus,
- atsižvelgdamas į Turkijoje 2011 m. pradėtą Stambulo regioninio saugumo ir bendradarbiavimo siekiant sukurti saugų ir stabilų Afganistaną procesą ir 2012 m. birželio 14 d. Kabule įvykusią Ministrų konferenciją „Azijos širdis“, kuria siekiama jį sustiprinti,
- atsižvelgdamas į tai, kad Užsienio reikalų komitetas per savo 2015 m. birželio 1 d. posėdį parėmė ir teigiamai įvertino naujai paskirtą ES specialųjį įgaliotinį Vidurinėje Azijoje Peterį Burianą,
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl regiono, ypač į 2008 m. vasario 20 d. rezoliuciją dėl ES strategijos Centrinės Azijos atžvilgiu ⁽¹⁾ ir į 2011 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją dėl ES strategijos dėl Centrinės Azijos įgyvendinimo eigos ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. balandžio 29 d. rezoliuciją dėl Audito Rūmų specialiųjų ataskaitų vykdant Komisijos 2013 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą ⁽³⁾, ypač jo II dalį dėl Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 13/2013 „Vidurinei Azijai teikiama ES pagalba vystymuisi“,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. balandžio 29 d. rezoliuciją su pastabomis, sudarančiomis neatskiriama sprendimų dėl Europos Sąjungos 2013 finansinių metų bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, III skirsnis – Komisija ir vykdomosios įstaigos ⁽⁴⁾, ir ypač į jo 240 dalį,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. birželio 12 d. rezoliuciją „Bendradarbiavimas su užsienio partneriais energetikos politikos klausimais. Strateginis požiūris siekiant saugaus, tvaraus ir konkurencingo energijos tiekimo“ ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ OL C 184 E, 2009 8 6, p. 49.

⁽²⁾ OL C 168 E, 2013 6 14, p. 91.

⁽³⁾ OL L 255, 2015 9 30, p. 68.

⁽⁴⁾ OL L 255, 2015 9 30, p. 27.

⁽⁵⁾ OL C 332 E, 2013 11 15, p. 28.

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į savo 2012 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją dėl bendros saugumo ir gynybos politikos vaidmens krizių dėl klimato ir gaivalinių nelaimių atvejais ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. kovo 13 d. rezoliuciją „ES prioritetai 25-ojoje JT Žmogaus teisių tarybos sesijoje“ ⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją dėl ES žmogaus teisių strategijos peržiūros ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją dėl Metinės ataskaitos dėl žmogaus teisių ir demokratijos pasaulyje 2011 m. ir Europos Sąjungos politikos šioje srityje ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. birželio 17 d. priimtą rezoliuciją dėl žmogaus teisių gynėjams palankių ES politikos priemonių ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. rugsėjo 8 d. rezoliuciją „Žmogaus teisės ir technologijos: išsilaužimo ir sekimo sistemų poveikis žmogaus teisėms trečiojoje šalyse“ ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. gruodžio 11 d. rezoliuciją dėl skaitmeninės laisvės strategijos ES užsienio politikoje ⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. lapkričio 11 d. rezoliuciją „ESBO stiprinimas. Europos Sąjungos vaidmuo“ ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. lapkričio 22 d. rezoliuciją su Europos Parlamento rekomendacijomis Tarybai, Komisijai ir Europos išorės veikslių tarnybai dėl derybų dėl ES ir Kazachstano tvirtesnės partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. kovo 15 d. rezoliuciją dėl Kazachstano ⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. balandžio 18 d. rezoliuciją dėl žmogaus teisių padėties Kazachstane ⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. sausio 15 d. rezoliuciją „Kirgizija: įstatymas dėl homoseksualumo propagandos“ ⁽¹²⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. spalio 22 d. poziciją dėl per pirmąją svarstymą priimtos Tarybos pozicijos, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą, kuriuo suteikiama makrofinansinė pagalba Kirgizijos Respublikai ⁽¹³⁾,

⁽¹⁾ OL C 419, 2015 12 16, p. 153.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0252.

⁽³⁾ OL C 434, 2015 12 23, p. 111.

⁽⁴⁾ OL C 434, 2015 12 23, p. 87.

⁽⁵⁾ OL C 236 E, 2011 8 12, p. 69.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0288.

⁽⁷⁾ OL C 434, 2015 12 23, p. 24.

⁽⁸⁾ OL C 74 E, 2012 3 13, p. 12.

⁽⁹⁾ OL C 419, 2015 12 16, p. 159.

⁽¹⁰⁾ OL C 251 E, 2013 8 31, p. 93.

⁽¹¹⁾ OL C 45, 2016 2 5, p. 85.

⁽¹²⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0008.

⁽¹³⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0426.

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į savo 2010 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl padėties Kirgizijoje ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2010 m. gegužės 6 d. rezoliuciją dėl padėties Kirgizijoje ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2009 m. rugsėjo 17 d. rezoliuciją dėl Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Tadžikistano Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo sudarymo ⁽³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2014 m. spalio 23 d. rezoliuciją dėl žmogaus teisių Uzbekistane ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2011 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją dėl Tarybos sprendimo, susijusio su Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Uzbekistano Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo protokolo, pagal kurį iš dalies pakeičiamas susitarimas ir jo nuostatos pradedamos taikyti dvišalei prekybai tekstilės gaminiiais atsižvelgiant į dvišalio prekybos tekstilės gaminiiais susitarimo galiojimo pabaigą, sudarymu, projekto ⁽⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2013 m. kovo 14 d. rezoliuciją dėl ES ir Kinijos santykių ⁽⁶⁾,
 - atsižvelgdamas į 2015 m. liepos 20 d. Tarybos priimtą 2015–2019 m. ES veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų tarybos 2014 m. gegužės 12 d. priimtas ES žmogaus teisių gaires dėl saviraiškos laisvės internete ir realiame gyvenime,
 - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliuciją dėl asmenų, grupių ir visuomenės institucijų teisės ir pareigos remti ir ginti visuotinai pripažintas žmogaus teises ir pagrindines laisves (JT GA rezoliucija 53/144), kuri geriau žinoma kaip deklaracija dėl žmogaus teisių gynėjų,
 - atsižvelgdamas į vykdomą ES visuotinės užsienio ir saugumo politikos strategijos ir Europos kaimynystės politikos peržiūrą,
 - atsižvelgdamas į ES sutarties 21 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą ir Vystymosi, Tarptautinės prekybos ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetų nuomones (A8–0051/2016),
- A. kadangi ES Vidurinės Azijos strategija buvo priimta tuo metu, kai didėjo regiono svarba ir ES aktyviau dalyvavo kaimyniniame Afganistane, Europos kaimynystės politika buvo pradedama vykdyti Kaspijos jūros regione, ES toliau rėmė posovietinės visuomenės reformas ir modernizavimą bei ES energetinio saugumo interesus; kadangi strategijoje taip pat buvo pripažinta, kad saugumui kyla grėsmė ir esama problemų, kurių sprendimui reikalingas Vidurinės Azijos ir ES bei jos valstybių narių didesnis bendradarbiavimas; kadangi strategija įgyvendinama beveik aštuonerius metus;
- B. kadangi Vidurinė Azija, nepaisant bendros praeities, yra nevienalytis regionas, kuriame gyvena daug skirtingos etninės kilmės ir religijos tautų; kadangi tarpusavio pasitikėjimo stoka ir nuolatinė įtampa dėl naudojimosi ir dalijimosi gamtos ištekliais iki šiol trukdo plėtoti tikrą regioninį bendradarbiavimą;

⁽¹⁾ OL C 351 E, 2011 12 2, p. 92.

⁽²⁾ OL C 81 E, 2011 3 15, p. 80.

⁽³⁾ OL C 224 E, 2010 8 19, p. 12.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2014)0040.

⁽⁵⁾ OL C 168 E, 2013 6 14, p. 195.

⁽⁶⁾ OL C 36, 2016 1 29, p. 126.

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

- C. kadangi demokratijos, teisinės valstybės ir žmogaus teisių paisymas yra pagrindinė glaudesnio ES ir penkių Vidurinės Azijos šalių bendradarbiavimo abipusių interesų srityse sąlyga, visiškai atsižvelgiant į sąvokos „partnerystė“ prasmę, kaip įtvirtinta partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimuose; kadangi bendra demokratijos ir žmogaus teisių padėtis regione ir toliau išlieka įvairiu mastu prasta ir kelia susirūpinimą;
- D. kadangi šiurkštūs teisinės valstybės principų, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pažeidimai varžo Vidurinės Azijos šalių galimybes užtikrinti darnų vystymąsi ir gerą valdymą, o dėl to kenčia šių šalių visuomenė;
- E. kadangi dėl ryšių prekybos ir energetikos srityse stiprėja ES ir Vidurinės Azijos santykiai ir skatinamos bendros vertybės, pvz., teisinės valstybės principai, geras valdymas ir pagarba žmogaus teisėms; kadangi taikant BLS (bendroji lengvatų sistema) siekiama įvairinti Vidurinės Azijos šalių ekonomiką;
- F. kadangi kai kuruos valstybės narės yra nustačiusios ir išplėtojusios dvišalius ryšius su kai kuriomis Vidurinės Azijos šalimis; kadangi ES reikia vadovautis darniu ir nuosekliu požiūriu į regioną, kad būtų išvengta bet kokio sutapimo ar nevienareikšmių bei painių ženklų siuntimo;
- G. kadangi ES parama vystymuisi Vidurinei Azijai, teikiama daugiausia pagal vystomojo bendradarbiavimo priemonę, buvo padidinta iki 1 mlrd. EUR 2014–2020 m., t. y. 56 proc., palyginti su 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu;
- H. kadangi Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonė (EDŽTRP) yra svarbi finansavimo priemonė, kuria siekiama remti pilietinės visuomenės organizacijas ir demokratizaciją;
- I. kadangi regionas vis dažniau susiduria su religiniais fanatikais, o daug žmonių, remdami IS (DAESH), „Al Qaeda“ Afganistane ir „Hizb-ut-Tahrir“, išvyksta, kad prisijungtų prie IS (DAESH) Sirijoje ir Irake;
- J. kadangi per šį regioną driekiasi svarbus tranzitinis maršrutas, kuriuo narkotikai keliauja iš Afganistano į Rusiją, o toks pelningas verslas tam tikriems vietiniams klanams leidžia pasinaudojant korupcija ir interesų konfliktais daryti didelį politinį poveikį;
- K. kadangi švietimas turi atlikti labai svarbų vaidmenį skatinant tvirtą, saugų ir darnų regiono vystymąsi;
- L. kadangi 2015 m. birželio mėn. Užsienio reikalų taryba dar kartą pakartojo, kad yra įsipareigojusi propaguoti moterų teises, ir padarė išvadą, kad moterų įgalėjimas regione yra būtina ilgalaikio stabilumo ir gero valdymo dalis;
- M. kadangi Vidurinės Azijos šalys privalo tobulinti jų prieglobsčio politikos teises ir administracines nuostatas, o tai padaryti gali padėti regioniniai patariamieji procesai, tokie kaip UNHCR ir TMO koordinuojamas Almatos procesas;
- N. kadangi klimato atšilimo poveikis Vidurinei Azijai kol kas iš esmės nežinomas, tačiau jau aišku, kad vandens tiekimo žemai išsidėsčiusiose šalyse problemos tik blogės;
- O. kadangi Rusija ir Kinija turi stiprius ryšius ir įtaką regione, tačiau vis dar esama daug galimybių ES stiprinti savo veiklą ir bendradarbiavimą su Vidurinės Azijos šalimis;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

- P. prisimindamas įvairias regioninio bendradarbiavimo partnerystes, pavyzdžiui, Kolektyvinio saugumo sutarties organizaciją (KSSO), Šanchajaus bendradarbiavimo organizaciją (ŠBO) ir Eurazijos ekonominę sąjungą (EES), kurių narėmis taip pat yra kai kurios Vidurinės Azijos šalys ir kuriose dominuoja Rusija ir (arba) Kinija;
- Q. kadangi regionas yra įtrauktas į iniciatyvą „Viena juosta, vienas kelias“, ypač į projektą „Naujojo Šilko kelio ekonominė juosta“, dėl kurios didėja jo strateginė svarba;
- R. kadangi Vidurinė Azija, nors apima posovietines Vidurinės Azijos valstybes, taip pat jaučia didelę Rusijos, Kinijos, Mongolijos, Irano ir Afganistano įtaką;

Bendrosios nuostatos dėl ES įsipareigojimų

1. pabrėžia, kad ES strateginiu, politiniu ir ekonominiu požiūriu yra labai suinteresuota stiprinti savo dvišalius ir daugiašalius santykius su visomis Vidurinės Azijos šalimis, remiantis bendromis vertybėmis, kaip teigiama esamuose ES ir Kazachstano, Kirgizijos, Tadžikistano ir Uzbekistano partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimuose ir dar neįsigaliojusiame susitarime su Turkmėnistanu;
2. pakartoja, jog ES yra labai suinteresuota, kad, kaip teigiama 2007 m. strategijoje, Vidurinė Azija būtų klestintis, taikus, demokratiškas, stabilus, ir įtraukus, taip pat tvarus ir ekonomikos, ir aplinkos požiūriu regionas;
3. atkreipia dėmesį į tai, kad iki šiol taikytas strateginis požiūris į santykių su Vidurinės Azijos valstybėmis kūrimą pasirodė nesantis labai tvarus ir sėkmingas; pažymi, kad ekonominiuose ES ir šalių, kurioms skirta Vidurinės Azijos strategija, santykiuose neįvyko esminio proveržio, Vidurinės Azijos valstybių regioninio bendradarbiavimo ir integracijos skatinimas, kurio ketinta siekti ES teikiant savo patirtį ir standartus, yra sąstingio būsenos;
4. mano, kad, nors didesnė pažanga šioje rezoliucijoje nurodytose srityse dar turi būti pasiekta, išreiškia viltį, jog ir Sąjungai bei jos valstybėms narėms, ir atitinkamoms penkioms Vidurinės Azijos šalims atstovaujančios susijusios šalys rimtai stengsis įgyvendinti tikslus, nustatytus oficialiuose dokumentuose ir susitarimuose, kurie sudaro Sąjungos dvišalių ir daugiašalių santykių su Kazachstano, Kirgizijos, Tadžikistano, Turkmėnistano ir Uzbekistano valstybėmis teisinį pagrindą;
5. palankiai vertina 2015 m. EIVT, Komisijos ir Tarybos atliktą ES Vidurinės Azijos strategijos peržiūrą; vis dėlto laikosi nuomonės, kad prioritetai, tikslai ir siekiai turėtų būti labiau pritaikyti prie Vidurinės Azijos valstybių partnerių interesų, poreikių ir bendrųjų sąlygų, atsižvelgiant į šalių ir regionų skirtumus ir kiekvieno jų unikalumą, taigi turėtų būti tiksliau apibrėžti parengiant konkrečiai šaliai skirtus veiksmų planus ir papildyti kriterijais bei rodikliais, pasiektiniais per pagrįstą laikotarpį, kad šiuos veiksmų planus būtų galima kuo greičiau ir lanksčiau pritaikyti prie regiono bendrųjų sąlygų;
6. pritaria tam, kad 2007 m. priimta strategija ir joje apibrėžtos ilgalaikės prioritetinės sritys (pagarba žmogaus teisėms ir teisei valstybei, geras valdymas ir demokratizacija, jaunimas ir švietimas, ekonominė plėtra, prekyba ir investicijos, energetika ir transportas, aplinkos tvarumas ir vanduo, bendros grėsmės saugumui bei iššūkiai ir kultūrų dialogas) išlieka svarbios ir yra būtinos dėl konkrečių ES veiksmų regione, vadovaujantis ES strategijoje nustatytais tikslais; vis dėlto teigiamai vertina tai, kad atliekant strategijos peržiūrą vadovautasi tikslingesniu požiūriu;
7. teigiamai vertina gana plataus užmojo strategijos peržiūrą; kaip ir Taryba, pripažįsta, kad regionas yra strategiškai svarbus, ir todėl sutinka, kad reikia stiprinti veiksmingą bendradarbiavimą siekiant gerinti politinius, diplomatinčius ir prekybos santykius bei paremti tikrus demokratinius pokyčius; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina tai, kad 2014–2020 m. ES parama regiono vystymuisi buvo padidinta 56 proc., palyginti su ankstesniu laikotarpiu, ir buvo orientuota į konkretesnius tikslus;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

8. džiaugiasi, kad dėl minėtos peržiūros buvo diskutuota ES ir Vidurinės Azijos ministrų susitikime, surengtame 2015 m. gruodžio 21 d.; pritaria minčiai surengti ES ir Vidurinės Azijos aukščiausiojo lygio susitikimą, kad būtų skatinami ES tikslai regione ir sprendžiami susirūpinimą keliantys ir bendradarbiavimo klausimai;

9. pritaria nuomonei, kad turėtų būti taikomas diferencijavimo, su sąlygomis susietas ir paskatomis grindžiamas požiūris, kad dvišaliu ir regioniniu lygmenimis būtų pasiekta geresnių rezultatų; mano, kad regioninės programos, pvz., sienų valdymo, narkotikų ir neteisėtos prekybos, transporto ir energetikos sričių programos, turėtų būti tikslingai pritaikytos suinteresuotosioms šalims, įtraukiant šalis iš platesnio regiono, pvz., Afganistaną, Iraną, Mongoliją ir Azerbaidžaną;

10. ragina ES, vadovaujantis *ad hoc* principu, intensyviau bendradarbiauti su Vidurinės Azijos respublikomis, kurios nenorėtų apsiriboti vien ES Vidurinės Azijos strategija;

11. pabrėžia, kad tvirtesnis ekonominis bendradarbiavimas padėtų pagerinti ekonominę ir saugumo padėtį regione; atsižvelgdamas į tai, kad Vidurinė Azija turi silpnus tarpregioninius ryšius, ragina EIVT ir Komisiją parengti projektus, kurie padėtų skatinti tokį šiuos ryšius stiprinti suinteresuotų šalių bendradarbiavimą;

12. pabrėžia, kad ES lėšų suteikimas turėtų būti aiškiai susietas su paskatomis ir veiklos rezultatais, atsižvelgiant į laimėjimus pagal įvairius kriterijus, kurie turi būti nustatyti kiekvienai šaliai, ir priklausomas nuo išmatuojamos pažangos, ypač atsižvelgiant į demokratizacijos, korupcijos prevencijos, laisvų ir sąžiningų rinkimų, žmogaus teisių, prekybos narkotikais panaikinimo, pagarbos darbo taisyklėms, gero valdymo, teisinės valstybės, vystymosi, žmogiškojo saugumo ir gerų kaimyninių santykių sritis;

13. sutinka, kad konkretus ir konstruktyvus darbas rengiant ir tvirtinant demokratines reformas ir vyriausybės programas gali būti vertinamas kaip rodikliai, prisidėję prie daugelyje sričių pasiektų laimėjimų; vis dėlto ragina Komisiją ir EIVT atliekant vertinimus remtis vietoje nustatytais faktais;

14. pakartoja, kad reikia užtikrinti didesnę politinę ES matomumą Vidurinės Azijos regione; primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares laikytis vienos pozicijos stiprinant užsienio politikos nuoseklumą ir koordinavimą šiame regione, nevedant dvišalių derybų, kuriomis dažnai silpninamos žmogaus teisių sąlygos, ir įdiegti bendrą su valstybėmis narėmis paramos ir projektų programavimą, siekiant visapusiško poveikio ir sąveikos; primygtinai ragina Tarybą, Komisiją ir EIVT patvirtinti konkretų veiksmų planą ir išmatuojamus kriterijus, kurie suteiktų galimybę ateityje tinkamai vertinti daromą pažangą; palankiai vertina valstybių narių didesnę įtraukimą ir atsakomybę, susijusius su strategijos įgyvendinimu;

15. teigiamai vertina ES specialiojo įgaliotinio Vidurinėje Azijoje pareigybės atkūrimą po metus trukusios pertraukos ir tikisi, kad naujai paskirtas ES specialusis įgaliotinis svariai prisidės prie Vidurinės Azijos šalių strategijos įgyvendinimo ir santykių su šiomis šalimis formavimo, užtikrindamas Sąjungos išorės veiksmų regione nuoseklumą ir pranešdamas Vidurinės Azijos politikams vadovams informaciją apie ES poziciją;

16. ragina ES specialųjį įgaliotinį sutelkti pastangas į tai, kad būtų stiprinama demokratija, teisinė valstybė, geras valdymas bei pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, skatinamas regioninis bendradarbiavimas ir sudarytos palankios sąlygos plėtoti dialogą ir taikingai spręsti ginčus keliančius klausimus, plėtojami ryšiai ne tik su vyriausybėmis, parlamentais, bet ir su pilietine visuomene ir žiniasklaida, prisidedama prie konfliktų prevencijos ir skatinamas regiono saugumas bei patikimas aplinkos ir klimato kaitos, ypač vandens ir angliavandenilio išteklių, valdymas; prašo ES specialiojo įgaliotinio žodžiu ir raštu pranešti EP apie pagrindinius iššūkius, kaip numatyta pagal Europos Sąjungos sutarties 36 straipsnį ir jam suteiktus įgaliojimus;

17. ragina EIVT, Komisiją ir ES specialųjį įgaliotinį padaryti ES dalyvavimą Vidurinėje Azijoje pastebimesnį, užtikrinant didesnę ES matomumą gyventojams, pilietinei visuomenei, vietos žiniasklaidai, verslo ir mokslo bendruomenėms; primygtinai ragina EIVT derinti tyliąją diplomatiją su aktyvesne viešąja diplomatija;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

18. ragina EIVT reguliariai atlikti padėties Vidurinėje Azijoje analizę, atsižvelgiant į įvairią regiono kaimynystę, apimančią klausimus, susijusius su Afganistano, Pakistano integravimu, ir pateikiančią visapusišką požiūrį į Kaspijos jūrą;
19. ragina Komisiją užtikrinti tokių tarptautinių organizacijų kaip ESBO, JT Narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuro (UNODC), UNHCR, Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) įgyvendinamų veiksmų ir įvairių regione taikomų ES išorės finansavimo priemonių, pvz., vystomojo bendradarbiavimo priemonės, priemonės, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos, Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonės (EIDHR) ir partnerystės priemonės, sąveiką, suderinamumą ir nuoseklumą bei pagerinti veiksmų koordinavimą su Europos rekonstrukcijos ir plėtros banku (ERPB) ir Europos investicijų banku (EIB);
20. ragina ES aplinkos ir klimato politikos srityse bendradarbiauti Jungtinių Valstijų paramos ir plėtros projektuose, kad būtų užtikrintas didesnis veiksmingumas ir kartu pasiekta platesnė auditorija;
21. ragina užtikrinti glaudesnę ES ir ESBO bendradarbiavimą sprendžiant su Vidurine Azija susijusius klausimus, ypač žmogaus teisių, demokratizacijos ir saugumo srityse, siekiant sujungti ir atitinkamais atvejais papildyti jų pastangas regione;
22. ragina ES delegacijas Vidurinėje Azijoje kuo daugiau pasinaudoti savo galimybėmis prisidėti prie ES strategijos įgyvendinimo, ypač teikiant paramą pilietinei visuomenei ir bendradarbiaujant su ja;
23. remia nuolatinį tarparlamentinį bendradarbiavimą ir pabrėžia savo nuolatinės delegacijos ryšiams su regionu vaidmenį stebint su regiono šalimis pasirašytų partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimų įgyvendinimą;

Demokratizacija, žmogaus teisės ir teisinės valstybės principas

24. primygtinai ragina Tarybą, EIVT ir Komisiją aktyviai dalyvaujant didelį dėmesį skirti demokratijos stiprinimui ir skatinimui, pilietinių, politinių ir, be kita ko, JT socialinių teisių pakte kodifikuotų socialinių žmogaus teisių įgyvendinimui, teisinės valstybės kūrimui ir vyriausybės veiklos bei administravimo gerinimui Vidurinės Azijos šalyse ir taip sukurti saugumo ir stabilumo, atviros šių šalių visuomenės kūrimo ir galiausiai geriausios praktikos kaupimo siekiant spręsti išorės ir vidaus politinius, saugumo ir ekonominius uždavinius, sąlygas;
25. pabrėžia, kad pagarba žmogaus teisėms ir demokratijai turi būti Europos Sąjungos strategijos šerdis, palyginti su bendradarbiavimo sritimi, numatyta partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimuose, pagal kuriuos numatomas visapusiškas nuostatos dėl žmogaus teisių ir demokratijos taikymas; apgailestauja dėl to, kad partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimuose nustatyti teisiniai įsipareigojimai puoselėti demokratiją ir teisinę valstybę nebuvo tinkamai įgyvendinami, išskyrus tam tikrą pažangą Kirgizijoje;
26. apgailestauja dėl to, kad bendras demokratiškų standartų laikymasis ir pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms vis dar nepakankamas; apgailestauja dėl to, kad apskritai žmogaus teisių padėtis toliau kelia susirūpinimą, tačiau pabrėžia, kad įvyko nedidelių teigiamų pokyčių kai kuriose regiono šalyse, įskaitant teisėkūros reformas, didesnes pastangas užkirsti kelią kankinimui ir veiksnius siekiant panaikinti vaikų darbo ir priverstinio darbo naudojimą;
27. pabrėžia Teisinės valstybės iniciatyvos, kurią įgyvendinant surengta keletas renginių, susijusių su konstitucine ir administracine teise ir teisėjų mokymu, koordinuojant Vokietijai ir Prancūzijai ir aktyviai remiant Suomijai ir Latvijai, pridėtinę vertę ir tolesnį potencialą; šiuo atžvilgiu ragina kitas valstybes nares imtis iniciatyvesnio vaidmens; vis dėlto primygtinai ragina šią iniciatyvą išplėsti įtraukiant klausimus, susijusius su tikra demokratizacija ir žmogaus teisėmis; ragina visapusiškai įtraukti pilietinę visuomenę ir su ja glaudžiau bendradarbiauti įgyvendinant šią iniciatyvą; ragina ES ir valstybių narių ambasadas iš tikrųjų remti nepriklausomus nevyriausybinis partnerius;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

28. atkreipia dėmesį į priimamų įstatymų ir jų praktinio įgyvendinimo neatitikimus, lemiančius neteisingą pažangos įvertinimą; primygtinai ragina EIVT ir Komisiją vertinti pažangą pagal tikrovėje pasiektus rezultatus, o ne pagal teisės aktus ir pareiškimus;

29. rekomenduoja ES pritaikyti savo žmogaus teisių politiką ir išorės finansavimo priemones, tinkamiau laikantis nuoseklios ilgalaikės demokratinės reformos kaip pagrindinio orientyro;

30. griežtai smerkia nuolatinį žmogaus teisių gynėjų, opozicijos politinių veikėjų ir žurnalistų persekiojimą Turkmėnistane, Uzbekistane, Tadžikistane, Kazachstane ir Kirgizijoje, ir ragina EIVT skubiai imtis visų turimų priemonių siekiant juos apginti;

31. smerkia kai kurių Vidurinės Azijos režimų veiksmus, nukreiptus prieš tremtyje esančius opozicijos atstovus, įskaitant žmogžudystes ir piktnaudžiavimą ekstradicijos procedūromis pasitelkiant Interpolą; primygtinai ragina valstybes nares suteikti jiems geresnę apsaugą ir vengti jų deportacijos, laikantis negrąžinimo principo, pagal kurį draudžiama perduoti tikrą persekiojimo auką jos persekiotojui;

32. šiuo atžvilgiu primygtinai ragina EIVT tiesiai pasmerkti represinius veiksmus, kurių Vidurinės Azijos režimų valdžia imasi siekdama išlaikyti viešąjį saugumą, kartu pripažindamas teisėtą susirūpinimą dėl saugumo;

33. ragina Tarybą, EIVT ir Komisiją, plėtojant santykius su Vidurinės Azijos šalimis, primygtinai raginti šias partneres nedelsiant ratifikuoti Tarptautinį baudžiamojo teismo Romos statutą ir patvirtinti ir įgyvendinti TDO pagrindinius standartus ir kitas svarbias taisykles, jei jos to dar nėra padariusios;

34. supranta, kokią grėsmę saugumui kelia sugrįžę užsienio kovotojai, kurie kovojo drauge su „Da'esh“, tačiau išreiškia savo gilų susirūpinimą dėl plintančios tendencijos imtis griežtų priemonių prieš pilietinę visuomenę pasinaudojant saugumo ir stabilumo pretekstu ir mano, kad tai netinkamas sprendimas, įskaitant abejotinus kaltinimus teroristine veikla ar miglotus kaltinimus neapykantos visuomenei kurstymu ir priimamus įstatymus dėl vadinamųjų užsienio agentų, kuriais stigmatizuojama ir ribojama užsienio finansavimą gaunančių teisėtų NVO veikla, taip pat platesniu mastu taikomas stebėsenos, priežiūros, cenzūros ir filtravimo technologijas; primena šalims partnerėms, kad visapusiškai veikianti demokratija reiškia būtinybę laikytis žodžio laisvės ir žiniasklaidos pluralizmo principų; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad draudimu laisvai reikšti nuomonę jokiū būdu neprisidedama prie ilgalaikio vidaus stabilumo; pažymi, kad atitinkamos ES priemonės, kaip antai reguliarių seminarų vedimas ir intensyvesnis keitimasis patirtimi su Vidurinės Azijos šalių visuomene, turėtų prisidėti prie visuomenės pozicijos stiprinimo ir kad daugelis susijusių bendruomenių šiuo metu labiau linkusios remtis grupių, klanų arba netgi regioninių tinklų sąsajomis, kurias tikslingai kontroliuoja valdantysis elitas;

35. ragina regiono šalis žiūrėti į tarptautines NVO ne kaip į grėsmę, bet kaip į visuomenės praturtinimo būdą ir suteikti nevaržomą priėjimą prie laisvės atėmimo įstaigų, kad bausmių vykdymas taptų skaidresnis, ypač bendradarbiaujant su Jungtinių Tautų agentūromis ir Tarptautine Raudonojo Kryžiaus organizacija;

36. yra susirūpinęs dėl įstatymų, kuriais apribojama žiniasklaidos, žodžio, susirinkimų ir asociacijų laisvė ir kurie nukreipti prieš pilietinės visuomenės finansavimą (įstatymai dėl „užsienio agentų“) ir lesbiečių, gejų, biseksualių, translyčių ir interseksualių asmenų (LGBTI) bendruomenę (vadinamieji įstatymai dėl LGBTI propagandos), skaičiaus didėjimo regiono valstybėse; mano, kad todėl ES į savo prioritetines sritis turėtų įtraukti, be pirmiau minėtų laisvių, religijos ir tikėjimo laisvės, taip pat moterų, nepilnamečių ir mažumų teisių skatinimą;

37. ragina valdžios institucijas dėti daugiau pastangų siekiant apsaugoti etnines ir religines mažumas ir LGBTI Vidurinės Azijos visuomenėse, panaikinti jų diskriminaciją ir įgyvendinti pažeidžiamų asmenų, ypač neigaliųjų, teises;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

38. primena, kad vaiko teisių apsauga ir skatinimas yra vienas iš pagrindinių ES tikslų, ir ragina valdžios institucijas remti jo įgyvendinimą laikantis tarptautinės teisės ir standartų, ypač Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijos nuostatų;

39. palankiai vertina dialogų žmogaus teisių klausimais su visomis penkiomis Vidurinės Azijos šalimis sukūrimą; vis dėlto pabrėžia, kad procesui trūksta skaidrumo, ir ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir sąjungos vyriausiąją įgaliotinę persvarstyti dialogų žmogaus teisių klausimais su regiono šalimis vaidmenį, su jais susijusius įgaliojimus, tikslus ir tolesnius veiksmus ir ypač įtraukti visus suinteresuotuosius subjektus, ypatingą dėmesį skiriant ekstremizmui besipriešinančioms islamo reformistų politinėms jėgoms, ir sukurti sistemingą žmogaus teisių stebėjimo mechanizmą bei parengti nenumatytų atvejų planus, jeigu būtų nustatyti rimti mechanizmo trūkumai ir reikėtų juos tobulinti; pažymi, kad dialogai žmogaus teisių klausimais yra svarbi ES bendradarbiavimo su Vidurinės Azijos šalimis priemonė, suteikianti galimybę įgyvendinti pažangią strategiją, todėl ja reikėtų tinkamai naudotis; prašo, kad šie dialogai būtų įtraukti į regione vykdomą visapusišką veiklą žmogaus teisių srityje; šiuo atžvilgiu ragina kelti susirūpinimą keliančius klausimus dėl žmogaus teisių ir apie juos kalbėti visais lygmenimis, įskaitant valstybių ar vyriausybių vadovus; primygtinai ragina ES nuosekliai ir viešai kelti klausimus dėl konkrečių atvejų;

40. pabrėžia Jungtinių Tautų žmogaus teisių tarybos visuotinio periodinio vertinimo mechanizmo svarbą, siekiant veiksmingai užtikrinti žmogaus teisių apsaugą, demokratijos procesą ir teisinę valstybę Turkmėnistane, Uzbekistane, Tadžikistane, Kazachstane ir Kirgizijoje;

41. primena Vidurinės Azijos šalių vyriausybėms apie jų išpareigojimus, susijusius su ESBO žmogiškąja dimensija;

42. teigiamai vertina JT Generalinio Sekretoriaus Ban Ki-moono pareiškimus, išsakytus jam lankantis regione 2015 m. birželio mėn., kuriais jis išpėjo dėl mažėjančios demokratinės erdvės;

43. atkreipia dėmesį į tai, kad ES ir JAV veiksmai Vidurinėje Azijoje praktiškai nėra derinami; ragina nustatyti daugiau praktinio bendradarbiavimo ryšių; mano, kad bendra veikla gali būti naudinga, ypač tokiose srityse kaip žmonių saugumas ir žmogaus teisių skatinimas;

Moterų teises ir lyčių lygybę

44. pripažįsta, kad Uzbekistanas, Kazachstanas, Kirgizija, Tadžikistanas ir Turkmėnistanas, kovodami už žmogaus teises, susiduria su skirtingomis problemomis, tačiau regione esama ir bendro pobūdžio problemų, susijusių su moterų teisių ir lyčių lygybės klausimų sprendimu bei moterų teisių ir lyčių lygybės skatinimu;

45. pažymi, kad daugelyje sričių, įskaitant galimybę siekti aukštojo mokslo, patekti į tam tikras darbo rinkos dalis ir naudotis teisine apsauga ir teisėmis, kultūra tebėra patriarchalinė, joje dominuoja vyrai ir vis dar egzistuoja didelė vyrų ir moterų nelygybė nepaisant to, kad visos penkios Vidurinės Azijos šalys ratifikavo JT konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims (CEDAW); kadangi smurtas prieš moteris daugelyje Vidurinės Azijos šalių yra vis dar plačiai paplitęs ir yra įvairių formų, įskaitant smurtą šeimoje, nuotakų grobimą, prekybą žmonėmis, ankstyvas santuokas ir fizinį smurtą; ragina šias penkias šalis visiškai įgyvendinti Konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims; pakartoja, kad Europos Sąjungos teikiama parama turi apimti specialias priemones, skirtas moterų diskriminacijai pašalinti;

46. pažymi, kad visose Vidurinės Azijos šalyse moterys atlieka visapusišką ir esminį vaidmenį žemės ūkio gamybos ir ūkininkavimo sektoriuose: vidutiniškai 58 proc. moterų dirba žemės ūkio sektoriuje⁽¹⁾; ragina visas Vidurinės Azijos šalis skatinti moterų užimtumą ir verslumą, ypač kaimo vietovėse; ragina skatinti ekonomines ir socialines teises bei mergaičių ir moterų įgalėjimą ir stebėti, kaip šios teisės įgyvendinamos, – tai turi būti pagrindinis ES santykių su šiuo regionu tikslas;

⁽¹⁾ 2012 m. Pasaulio banko statistika.

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

47. pripažįsta veiksmus, kurių ėmėsi atskiros Vidurinės Azijos šalys, siekdamos didinti lyčių lygybę, pavyzdžiui, padaryti 2014 m. vasario mėn. įsigalioję Kirgizijos baudžiamojo kodekso 154 ir 155 straipsnių pakeitimai, kuriais buvo nustatytos griežtesnės bausmės už plačiai praktikuojamą nuotakų grobimo paprotį; tačiau pažymi, kad moterų teisių apsauga ir lyčių lygybės skatinimas regione tebėra problema; prašo Komisijos toliau remti Vidurinės Azijos šalis rengiant šių šalių moterų teisių darbotvarkes, kad būtų plėtojama ir pasiekta lyčių lygybė ir visiems, įskaitant pažeidžiamiausius asmenis, užtikrinta galimybė visapusiškai naudotis žmogaus teisėmis;

48. palankiai vertina Kazachstano lyčių lygybės strategiją ir joje numatytus 45 politinius, socialinius ir ekonominius veiksmus; prašo Komisijos toliau remti Vidurinės Azijos šalis rengiant šių šalių moterų teisių darbotvarkes ir ragina veiksmingiau įgyvendinti šią strategiją; apgailestauja, jog nepaisant to, kad politinėse institucijose teisiškai reikalaujama taikyti 30 proc. kvotą, Kazachstano viešosiose sprendimų priėmimo institucijose moterims nepakankamai atstovaujama;

49. ragina EIVT peržiūrėti savo Vidurinės Azijos strategiją ir, remiantis joje nustatytais 2016–2020 m. prioritetais ir Vidurinės Azijos šalių jau padaryta pažanga, parengti išsamų lyčių lygybės veiksmų planą, kuriame būtų išdėstyti konkretūs veiksmai, kuriais būtų siekiama pagerinti moterų teises ir moterų gyvenimo sąlygas; mano, kad reikia skatinti kiekvieną Vidurinės Azijos šalį priimti teisės aktus, kuriais būtų aiškiai draudžiamas visų formų smurtas prieš moteris ir jų diskriminacija, įskaitant seksualinę, fizinę, fiziologinę prievartą ir ekonominę išnaudojimą neleidžiant joms dirbti ir naudotis banko sąskaitomis, kreditinėmis kortelėmis ar transportu ir taikyti kitokią izoliavimo taktiką; pabrėžia, kad finansinis saugumas yra svarbiausias veiksnys, nulemiantis, ar smurto artimoje aplinkoje auka išsilaisvins iš smurto ir nebesileis toliau išnaudojama; ragina Vidurinės Azijos šalis smurtą prieš moteris laikyti nusikalstama veika, tinkamai ištirti visus atvejus, apie kuriuos pranešama, ir įgyvendinti priemones, kuriomis būtų užtikrinama nukentėjusiųjų apsauga, parama ir teisė kreiptis į teismą, taip pat įgyvendinti mechanizmus, kuriais būtų užtikrinamas teisės aktų vykdymas; pažymi, kad santuokų sudarymo agentūros Vidurinės Azijos pramonėje yra palyginti svarbios, ir prašo, kad šio regiono šalys apsvarstytų galimybę reguliuoti šių agentūrų veiklą taip, kad pažeidžiamos moterys būtų kuo geriau apsaugotos; ragina Vidurinės Azijos šalis rengti švietimo kampanijas apie teisę gyventi be smurto ir informuotumo didinimo iniciatyvas, skirtas visai visuomenei ir ypač religiniams lyderiams, kad jie žinotų, jog turi būti besąlygiškai taikomas reikalavimas gauti abiejų šalių sutikimą santuokos sudarymo ceremonijai atlikti;

50. pažymi, kad esama atotrūkio tarp įstatymų ir tikrovės, ir kad nors kai kuriose šalyse galioja teisės kodeksas, kuriuo užtikrinamos lygios teisės, susijusios su nuosavybės paskirstymu, vis dar vykdoma diskriminavimo politika palankesnes sąlygas sudarant vyriškos lyties įpėdiniams; yra susirūpinęs dėl to, kad Tadžikistane santuokos nepakankamai teisiškai įregistruojamos, todėl nutraukus santuoką moterys tampa ypač pažeidžiamos – remiantis ESBO tyrimais, nutraukus santuoką dėl šios priežasties 80 proc. moterų nesuteikiama teisė į nuosavybę ir vaikų išlaikymo išmokas;

51. primygtinai ragina ES remti pilietinės visuomenės organizacijas, siekiančias ginti žmogaus teises ir skatinti lyčių lygybę Vidurinės Azijos šalyse, ir aktyviai bendradarbiauti su lyčių lygybės srityje veikiančiomis tarptautinėmis organizacijomis, pavyzdžiui, TDO, EBPO ir JT, siekiant sukurti sąveiką, kuri padės suteikti daugiau teisių moterims;

52. konstatuoja, kad yra nedaug moterų ministrių – 2015 m. jų buvo 15 proc. Kirgizijoje ir 5,7 proc. Turkmėnistane⁽¹⁾; skatina Vidurinės Azijos šalis ir Komisiją taip pat atkreipti dėmesį į moterų dalyvavimą priimant sprendimus, ypač politikos srityje, ir rekomenduoja pradėti taikyti kvotų sistemą, kad moterys būtų skatinamos dalyvausti, visų pirma kaip kandidatės eiti pareigas;

53. ragina Vidurinės Azijos šalis užtikrinti vienodas galimybes naudotis informacinėmis ir ryšių technologijomis siekiant užtikrinti moterų augimo skatinimo vietas ir pasaulio ekonomikoje potencialą;

⁽¹⁾ Penkerių metų (2011–2015 m.) Pasaulio banko statistika.

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

54. rekomenduoja, kad teismo pareigūnai būtų supažindinami su problemomis, susijusiomis su lytimi, ir mokėtų jas spręsti, ir atkreipta dėmesį, kad reikia bausti asmenims, kurie imasi smurto dėl lyties;

55. pabrėžia, kad reikia rengti teisėsaugos pareigūnams, prokurorams ir teismų darbuotojams skirtus mokymus apie smurtą prieš moteris ir prekybą žmonėmis ir steigti centrus ir prieglaudą, kuriose nukentėjusios būtų teikiama psichologinė ir teisinė pagalba;

56. pabrėžia, kaip svarbu tinkamai finansuoti už lyčių lygybės politikos įgyvendinimą atsakingas institucijas ir įstaigas ir suteikti nepriklausomybę bei skirti lėšų už moterų teises kovojančioms pilietinės visuomenės organizacijoms.

Švietimas ir jaunimas – žmonių tarpusavio ryšiai

57. pabrėžia, kad švietimas yra viena iš pagrindinių ES ilgalaikės veiklos Vidurinėje Azijoje sričių; mano, kad švietimas yra labai svarbus integracijos ramsis ir demokratinę, ekonominę ir socialinę plėtrą skatinantis veiksnys visoms Vidurinės Azijos šalims; remia Vidurinės Azijos švietimo platformos atliktą darbą įgyvendinant institucines ir švietimo programas, teikiant techninę paramą ir vykdant dialogą seminaruose (pvz., 2014 m. Biškeke); todėl palankiai vertina Latvijos iniciatyvą surengti pirmąjį ES ir Vidurinės Azijos ministrų susitikimą švietimo klausimais, taip pat Latvijos ir Lenkijos išpareigojimą vadovauti regioninei švietimo programai, prisiimtą po nuviliančio ilgalaikio kai kurių valstybių narių nenoro tai padaryti; ragina ES ir jos valstybes nares aktyviai prisidėti prie atitinkamų tikslų, nustatytų per Latvijos pirmininkavimo ES kadenciją pirmąjį 2015 m. pusmetį, įgyvendinimo; mano, kad investicijos į įtraukų ir kokybišką švietimą yra geriausias būdas palaipsniui pagerinti socialinę ir ekonominę padėtį regione;

58. ragina Komisija spręsti klausimus, susijusius su nustatytais ES ir Vidurinės Azijos švietimo iniciatyvos trūkumais, pvz., dėl sąžiningos galimybės siekti išsilavinimo, problemas, susijusias su protų nutekėjimu, ir mokymo požiūriu nepalankioje padėtyje esančių asmenų grupių, pvz., mergaičių, vaikų su negalia ir mažumoms priklausantių vaikų mokymu;

59. primygtinai ragina ES daugiau dėmesio skirti tam, kad Vidurinės Azijos šalių jaunimas būtų skatinamas siekti kokybiško išsilavinimo, atsižvelgiant į teigiamą išsilavinimo poveikį socialinės įtraukties, socialinės sanglaudos bei stabilumo požiūriais ir į tai, kad išsilavinimas yra ir pagrindinė darnios demokratinės visuomenės kūrimo priemonė, ir geriausias smurtinio ekstremizmo bei jaunimo radikalizacijos regione prevencijos būdas; mano, kad tai yra prioritetas dėl demografinio iššūkio, susijusio su tuo, kad 14 metų ir jaunesnių gyventojų dalis sudaro net 25–35 proc.; prašo daugiau dėmesio skirti tarpvalstybiniais projektams, skirtais tarpkultūriniam susitaikymui ir Ferganos slėnio plėtrai;

60. palankiai vertina tai, kad padaugėjo užsirašiusiųjų į pradinio ir vidurinio ugdymo programas, taip pat nurodo, kad būtina ir toliau judėti šia kryptimi; palankiai vertina tai, kad pradinę ir vidurinę mokyklą baigia beveik po tiek pat moterų ir vyrų; pabrėžia, kad svarbu suteikti moterims galimybę įgyti profesinį ir aukštąjį išsilavinimą, ypač Uzbekistane ir Tadžikistane, kur aukštojo mokslo siekiančių moterų ir vyrų skaičius dar smarkiai skiriasi;

61. pabrėžia, kad svarbu moterims suteikti profesinio mokymo ir universitetinių studijų galimybes, taip pat užtikrinti, kad daugiau jų mokytųsi mokslo ir technologijų srityse, ir primygtinai ragina ES specialųjį įgaliojimą skatinti šioje srityje imtis skatinamųjų priemonių; mano, kad ES turėtų aktyviau imtis veiksmų švietimo srityje, pavyzdžiui, rengti mokytojų profesinio rengimo kursus ir aprūpinti mokomąją medžiagą; ragina imtis veiksmų siekiant modernizuoti viešojo švietimo sektorių, skatinti tarptautinius akademinis mainus ir suteikti moterims galimybę dalyvauti vienodomis sąlygomis; mano, kad reikėtų rengti švietimo specialistams skirtas lyčių lygybės mokymo programas;

62. mano, kad ES teigiamas vaidmuo regione turėtų būti stiprinamas plėtojant švietimą ir žmonių tarpusavio ryšius; primena ES tarptautinių mainų programų, pvz., „Erasmus +“, „Erasmus Mundus“ ir „Erasmus Tempus“, svarbą skatinant teigiamą judumą ir ES ir Vidurinės Azijos kultūrų dialogą ir suteikiant galimybes įgalėti programose dalyvaujančius

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

studentus, taigi suartinant abi kultūras; teigiamai vertina tai, kad bendradarbiavimo švietimo srityje programos „Erasmus +“ įgyvendinimui regione ES savo biudžete skyrė 115 mln. EUR; ragina visus susijusius suinteresuotuosius subjektus ES lygmeniu ir ES valstybėse narėse įvertinti ir toliau plėtoti esamus ES ir Vidurinės Azijos regiono studijų ir stipendijų mokėjimo programų ir jaunų specialistų mainų (ypač techninių ir taikomųjų mokslų srityje) tarp ES ir Vidurinės Azijos regiono mechanizmus;

63. teigiamai vertina tai, kad visos penkios Vidurinės Azijos šalys labai nuodugniai vykdė Bolonijos procesą, kuris paskatino daug pastaraisiais metais pradėtų nacionalinių reformų;

64. ragina Komisiją skatinti Vidurinės Azijos mokslininkų, institutų ir įmonių dalyvavimą bendruose mokslinių tyrimų ir inovacijų projektuose, finansuojamuose pagal programą „Horizontas 2020“;

Ekonominė integracija, prekyba ir tvarus vystymasis

65. atkreipia dėmesį į bendras ypatybes, susiformavusias ankstesniu istoriniu laikotarpiu, įskaitant Šilko kelio, tiurkų genčių okupacijos ir islamo priėmimo laikus; taip pat pažymi, kad penkios regiono šalys yra skirtinguose vystymosi etapuose: Kazachstanas tampa vienu svarbiausių žaidėjų šiame regione ir jo santykiai su ES nuolatos stiprėja; Kirgizija ir Tadžikistanas yra kur kas skurdesnės šalys, tačiau santykinai atviros, šiek tiek dalyvaujant pilietinei visuomenei; ES santykiai su Uzbekistanu taip pat stiprėja, tačiau Turkmėnistanas išlieka uždariausia šio regiono šalimi, neturinčia jokios realiai nepriklausomos pilietinės visuomenės;

66. atkreipia dėmesį į tai, kad regionas taip pat pasižymi nemenkais skirtumais, visų pirma atsižvelgiant į gamtos išteklius, pavyzdžiui, iškastinių kurą ir ariamąją žemę, ir į iš dalies dėl to regiono šalyse susidariusius skirtingus visuomenės ir ekonomikos išsivystymo lygius; pabrėžia, kad svarbu atsižvelgti į, viena vertus, kultūrinius skirtumus regione ir, kita vertus, į šalių tarpusavio priklausomybę;

67. pripažįsta, kad naujas postūmis ES ir Vidurinės Azijos ekonominio bendradarbiavimo srityje gali turėti teigiamą poveikį modernizacijos ir demokratizacijos procesui regione;

68. mano, kad regiono ekonomikos įvairinimas teikia pridėtinę vertę regioninės plėtros, stabilumo ir saugumo požiūriu, turint galvoje socialinę, ekonominę ir aplinkos pusiausvyrą; mano, kad itin svarbu modernizuoti ir plėtoti darnų nacionalinį transportą ir energetikos infrastruktūrą, ypač kaimo vietovėse, gerinti prieigą prie didelės spartos interneto ir sudaryti palankesnes sąlygas vystyti susisiekimą tarp regionų; mano, kad ekologinės būklės atkūrimas ir darnus vystymasis turėtų būti lygiaverčiai regioninės plėtros srities prioritetai, ir pabrėžia prekybos vaidmenį skatinant abu minėtus prioritetus; pritaria sprendimui didinti ES paramą išteklių valdymui Vidurinės Azijos šalyse ir skatinti šių šalių tarpvalstybinį bendradarbiavimą;

69. yra susirūpinęs dėl to, kad lėtas ir nevienodas socialinis ir ekonominis vystymasis, valstybės skaidrumo trūkumas ir jo nulemta korupcija, blogas valdymas, silpna institucinė sistema, nepakankamas teisinės valstybės principo laikymasis ir neaktyvus pilietinės visuomenės dalyvavimas skatina klientelizmą ir didina korupciją bei mažina valstybės veiksmingumą;

70. pabrėžia, kad ES tapus pirmąja prekybos partnere regione, ES ir Vidurinės Azijos prekybos ryšiai tampa vis svarbesni; pabrėžia, kad ES turi toliau stiprinti prekybos ir investicijų ryšius su Vidurinės Azijos šalimis; šiuo atžvilgiu pažymi, kad Vidurinės Azijos šalys turi stiprinti savo pastangas kovos su korupcija ir stabilios aplinkos skatinimo srityse, kad pritrauktų užsienio investicijų;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

71. laikosi nuomonės, kad ekonominiai ir prekybos santykiai su Vidurinės Azijos šalimis turėtų būti plėtojami nepažeidžiant teisinės valstybės, demokratijos principų ir žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių ir būti neatsiejama jų dalimi; todėl primena, kad svarbu vienašališkai pasinaudoti ES sudarytų prekybos susitarimų sustabdymo išlygose išdėstytomis nuostatomis, jeigu kita susitariančioji šalis pažeidžia žmogaus teises;

72. pažymi, kad integracinė ir tvari ekonominė plėtra yra vienas iš svarbiausių strategijos prioritetų; pabrėžia, kad Vidurinės Azijos šalys turi skatinti aktyvią politiką, kuria siekiama mažinti skurdą ir socialinę atskirtį; atkreipia dėmesį į labai neigiamą sulėtėjusio Rusijos ir Kinijos ekonomikos augimo ir šiuo metu vykstančio geopolitinio konflikto Ukrainoje poveikį regionui; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad dėl prastėjančių ekonominių tendencijų, kurias lemia mažėjančios biržos prekių kainos, rublio nuvertėjimas ir Rusijoje dirbančių migrantų, kurių dauguma dabar grįžta namo bedarbiais, pervedamų lėšų mažėjimas, regione kyla didelių socialinių ir ekonominių problemų; pažymi, kad, atsižvelgiant į šį mažėjimą, prognozuojama, jog regiono ekonomikos augimas po 2014 m. bus maždaug dvigubai mažesnis nei vidutiniškai ankstesniu dešimtmečiu;

73. primygtinai ragina Komisiją parengti programas, kurios padėtų palengvinti iš užsienio grįžtančių asmenų socialinę integraciją ir įdarbinimą, ir plėtoti tvirtą dialogą migracijos ir judumo klausimais;

74. pabrėžia, kad reikalinga ES Vidurinės Azijos strategija, kuri nėra paremta geostrateginiais interesais, bet skirta kurti aktyvią ir demokratinę visuomenę, kurioje profesinės sąjungos turi asociacijų laisvę ir veikia aktyvi pilietinė visuomenė, ir stiprinti lyčių lygybę ir galių suteikimą moterims, ypač kaimo vietovėse;

75. pabrėžia, kad, nepaisant greito ekonomikos augimo pastaraisiais metais, regione yra aukštas skurdo lygis, didelė pajamų nelygybė ir mažėja tikėtina gyvenimo trukmė, ypač kaimo vietovėse, kur gyvena 80–90 proc. gyventojų; pabrėžia, kad vykdant privatizavimo procesą ekonominių permainų laikotarpiu kalnuotieji regionai dideliu mastu liko nuošalėje; pabrėžia, kad moterys tuose regionuose patiria ypač didelį poveikį, nes daug vyrų ieškodami darbo vyksta į miestus ir moterys turi vienos nešti visą darbų ūkyje ir pareigų šeimose našatą;

76. pabrėžia, kad yra svarbu suderinti strategiją su visuotiniais išsipareigojimais, ypač su 2030 m. darnaus vystymosi darbotvarke, patvirtinta 2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų aukščiausio lygio susitikime darnaus vystymosi klausimais;

77. ragina įtraukti darnaus vystymosi tikslus į ES vystymosi darbotvarkę regione; pakartoja, kad įtraukus darnaus vystymosi tikslus Vidurinės Azijos regione bus pasiektas visapusiškesnis darnus vystymasis;

78. pabrėžia, kad ES svarbu pasinaudoti vystomojo bendradarbiavimo teikiamomis galimybėmis, siekiant skatinti pagarbą žmogaus teisėms ir pasiekti DVT, kad būtų padidintos prekybos ir investicijų visose regiono šalyse apimtys ir sustiprintas socialinių partnerių kaip pilietinės visuomenės veikėjų vaidmuo ir įtraukimas;

79. mano, kad parama vystymuisi turėtų būti teikiama tik tose šalyse, kurios tikrai išsipareigoję panaikinti skurdą, siekti tvarios socialinės ir ekonominės pažangos ir paisyti žmogaus teisių užtikrinant vienodas sąlygas, ir kad tos šalys turi įrodyti, jog jos ėmėsi veiksmingų kovos su korupcija politikos priemonių, ir leisti ES stebėti atitinkamos politikos įgyvendinimą; atsižvelgdamas į tai abejoja paramos Turkmėnistanui ir paramos Uzbekistanui pagrįstumu ir ekonominiu veiksmingumu; reikalauja, kad politika būtų persvarstyta, jei padėtis būtų pagerinta; ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją padėti didinti pažangą šioje srityje; apgailestauja, kad dėl aukšto korupcijos lygio ir neveiksmingos biurokratijos gebėjimas įsisavinti paramą labai menkas ir paramos teigiamas poveikis labai ribotas;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

80. pažymi, kad dabartinė peržiūra buvo tikslingai atskirta nuo 2014 m. užbaigto Vidurinei Azijai skirtos vystomojo bendradarbiavimo priemonės 2014–2020 m. programos sudarymo, kad būtų išvengta bet kokios painiavos ar dubliavimosi ir kartu išlaikytas ES veiklos regione nuoseklumas;

81. primygtinai ragina nukreipti paramą vystymuisi į kaimo plėtrą ir tvarų ūkininkavimą, pirmiausia siekiant atpratinti nuo monokultūrų, pvz., medvilnės, auginimo;

82. ragina ES stebėti viešojo sektoriaus pertvarkai Vidurinės Azijos šalyse skirtos ES techninės pagalbos ir finansinės paramos veiksmingumą;

83. ragina ES vystymosi politikos priemones koordinuoti su valstybių narių veiksmais regione; ragina glaudžiai bendradarbiauti su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis vystymosi politikos srityje pasitelkiant darnaus vystymosi partnerystę; taip pat ragina Vidurinės Azijos regiono vystymo srityje bendradarbiauti su Kinija ir Rusija;

84. atsižvelgia į Kinijos atkaklumą regione ir jos kintantį vaidmenį, nes iš išorės komercinės partnerės ji virsta regionine tarpininke ekonomikos valdymo srityje, įskaitant viešųjų gėrybių tiekimą regiono mastu;

85. mano, kad Europos strateginių iniciatyvų fondo ir Kinijos iniciatyvos „Vienas kelias, viena juosta“ tarpusavio sąveika bus svarbi ekonominės ir socialinės plėtros regione skatinimo priemonė;

86. taip pat pažymi, kad dvi šalys, būtent Kazachstanas ir Kirgizija, prisijungė prie Rusijos įsteigtos naujos Eurazijos ekonominės sąjungos;

87. ragina ES glaudžiai bendradarbiauti su JT fondais ir agentūromis ir Pasaulio banku;

88. pažymi, kad Kirgizijoje ir Tadžikistane toliau teikiama sektorinė parama biudžetu, ir ragina Komisiją ir EIVT nustatyti ir taikyti griežtas ir objektyviai patikrinamas konkrečias tolesnio paramos biudžetui programų įgyvendinimo sąlygas; vis dėlto pabrėžia, kad kartu būtina taikyti griežtesnius kriterijus, apimančius tvirtą reformų darbotvarkę ir veiksmingas kovos su korupcija priemones; pažymi, kad ES parama biudžetui neturėtų būti naudojama pagrindinių viešųjų paslaugų, pvz., pradinio ir vidurinio ugdymo, pagrindinių sveikatos priežiūros paslaugų, pagrindinės infrastruktūros, tiesioginiam finansavimui, nes tai yra viena iš pagrindinių valdžios institucijų pareigų; mano, kad ES pagalba šiuo atžvilgiu veikiau turėtų būti susieta su valdžios veiklos rezultatais ir kad ES parama biudžetui turėtų būti skatinamas pažangių viešųjų paslaugų, pvz., mokslinių tyrimų, inovacijų, aukštojo mokslo, naujoviškos infrastruktūros ir t. t., plėtojimas;

89. palankiai vertina makrofinansinės paramos didinimą ir ragina naudoti atitinkamą priemonę laikantis griežtų sąnaudų ir naudos kriterijų ir vadovaujantis tiksliais poveikio vertinimais, kuriais dėmesys kreipiamas į šalutinį poveikį; atsižvelgdamas į pagrindinius strategijos įgyvendinimo pažangos ataskaitų aspektus, pabrėžia valstybių narių dalyvavimo teikiant ES paramą svarbą, norint daryti didesnę poveikį ir gerinti rezultatus;

90. palankiai vertina Kirgizijos prašymą taikyti BLS+ tvarką ir tikisi, kad ir Tadžikistanas bei Uzbekistanas paseks jos pavyzdžiu;

91. mano, jog yra svarbu, kad visos Vidurinės Azijos šalys laikytųsi Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) taisyklių ir įstotų į PPO;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

92. atsižvelgdamas į EBPO išvadas, pripažįsta ypatingą tiesioginių užsienio investicijų (TUI) ir MVĮ verslo ryšių programų svarbą, nes tai platesnio šalutinio investicijų poveikio įvairinimo ir didinimo priemonė, kuria Vidurinės Azijos šalims suteikiama galimybė glaudžiau susieti TUI su savo vidaus ekonomika ir didinti konkurencingumą, kartu suteikiant joms galimybių patekti į tarptautines rinkas, naudotis finansais bei technologijomis ir tobulinti valdymo įgūdžius; taigi ragina Vidurinės Azijos valstybių vyriausybes pradėti įgyvendinti šias programas ir skatinti suinteresuotąsias šalis aktyviau dalyvauti jau vykdomose verslo ryšių programose; pažymi, jog siekiant užtikrinti, kad vietos gamyba atitiktų tarptautinius kokybės standartus, reikia įgyvendinti papildomas priemones, pavyzdžiui, siūlyti mokymo programas, kurios padėtų MVĮ gerinti savo darbuotojų įgūdžius, arba padėti MVĮ taikyti tarptautiniu mastu pripažįstamus kokybės standartus;

93. pabrėžia, kad siekiant darnaus ekonomikos vystymosi regione itin svarbu gilinti regioninę integraciją, didinti prekybą regiono viduje, dėmesį sutelkti į transporto tinklus ir logistikos paslaugas ir gerinti verslo aplinką bei teisės aktų ir reguliavimo sistemą, ypač skirtą mažosioms ir vidutinėms įmonėms;

94. primena, kad Vidurinės Azijos regione buvo daug infekcinės tuberkuliozės atvejų; pabrėžia, kad, atsižvelgiant į atsirandantį kai kurių tuberkuliozės padermių atsparumą vaistams, svarbu ir toliau plėtoti tuberkuliozės gydymą besiformuojančios rinkos ekonomikos šalyse, kurios nebeįgyvendina dvišalės ES paramos;

Energetika, aplinka, vanduo ir transportas

95. pabrėžia, kad reikia aktyvesnio dialogo infrastruktūros plėtojimo klausimais, įskaitant klausimus dėl energetikos ir transporto tinklų, taip pat didelio pralaidumo interneto ryšio jungčių;

96. pripažįsta, kad bendradarbiavimas energetikos srityje yra ES ir Vidurinės Azijos santykių prioritetinė sritis; mano, kad regionas gali būti papildomas energetinio saugumo šaltinis ES, ypač atsižvelgiant į galimybę daugiau bendradarbiauti su Kazachstanu ir Turkmėnistanu; primena, kaip svarbu ES užsitikrinti saugų ir stabilų prieinamos kainos energijos tiekimą, atsižvelgiant į energetikos sąjungą ir į tokio tiekimo svarbą bendram Sąjungos saugumui; todėl pabrėžia, kad energijos tiekimas ir įvairinimas turi būti vienas iš svarbiausių ES ir Vidurinės Azijos strategijos elementų, ir ragina ES dėti daugiau pastangų siekiant energijos rinkos integracijos, kuri yra svarbi abiem šalims, kad būtų paskatintas energijos tiekimo įvairinimas; todėl ragina dėti daugiau pastangų, siekiant plėtoti Pietų koridorių į Vidurinę Aziją ir Kaspijos jūros dujotiekį; vis dėlto pabrėžia, kad susitarimai ir dialogai energetikos srityje turi būti siejami su svarbiais žmogaus teisių aspektais;

97. pažymi, kad ES remia energetikos projektus, kurie galėtų padėti išplėsti pietinį dujų koridorių, kad jis taip pat apimtų maršrutus, kertančius Kaspijos jūrą ir galbūt Iraną; vis dėlto ragina ES atlikti visapusiškas tokių projektų galimybių studijas, apimančias poveikio aplinkai ir visuomenei vertinimus;

98. pritaria tam, kad ES skatintų atsinaujinančiųjų išteklių energiją, energijos vartojimo efektyvumą ir energijos rinkų integraciją Vidurinėje Azijoje ir su kaimyninėmis šalimis, taip pat su ES;

99. pakartoja savo nuomonę, kad pajamų iš gamtos išteklių reinvestavimas yra labai svarbus tvariai socialinei ir ekonominei plėtrai;

100. ragina geriau koordinuoti veiksmus ir didinti pastangas, susijusias su itin svarbia vandens ir aplinkos regionine platforma, kuriai vadovauja Italija ir Rumunija;

101. skatina ES imtis didesnės iniciatyvos aplinkos požiūriu tvarios plėtros srityje; šiuo atžvilgiu pabrėžia, jog yra svarbu, kad išgaunant ir perdirbant gamtos išteklius regione būtų laikomasi Gavybos pramonės skaidrumo iniciatyva (GPSI) skatinamų aplinkos tvarumo principų; pažymi, kad regione GPSI laikosi tik Kazachstanas ir Kirgizija, o Tadžikistano šalies kandidatė statusas laikinai panaikintas 2015 m.;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

102. susirūpinęs pažymi, kad be didėjančio klimato kaitos poveikio išlieka daugybė iš tarybinių laikų paveldėtų su aplinka susijusių problemų, pvz., su nekontroliuojama nuolatine branduoline tarša ankstesniais dešimtmečiais, skubiu branduolinių bandymų centrų valymu, pramonine ir kasybos veikla, netvairiu gamtos išteklių eksploatavimu, dirvožemio ir ekosistemų blogėjimu, oro tarša, dykumėjimu ir visų pirma su tebesitęsiančia katastrofiška netinkama vandentvarka susijusių problemų; atsižvelgdamas į tai primygtinai ragina Komisiją padidinti techninę paramą, padėti mobilizuoti išteklius ir suteikti ES turimų praktinių žinių bei pateikti geriausios praktikos pavyzdžių, kaip spręsti šias problemas;

103. primygtinai ragina ES toliau teikti finansinę paramą ir techninę pagalbą sprendžiant sveikatos, humanitarinius, aplinkos, taip pat ekonominius ir informuotumo klausimus, susijusius su branduolinių bandymų, kuriuos praeityje Sovietų Sąjunga atliko šiaurės rytų Kazachstane esančio Semėjaus miesto, anksčiau vadinto Semipalatsku, apylinkėse įrengtame branduolinių bandymų poligone, padariniiais;

104. teigiamai vertina ir skatina tolesnes pastangas prisitaikymo prie klimato kaitos ir atsparumo jai užtikrinimo srityje ir primygtinai ragina Vidurinės Azijos šalis konstruktyviai prisidėti prie sėkmingų 2015 m. Paryžiaus klimato konferencijos rezultatų;

105. ragina ES toliau intensyvinti savo nelaimių rizikos mažinimo ir atsparumo didinimo programą Vidurinėje Azijoje, nes tai – regionas, kuriame yra didelė gaivalinių nelaimių tikimybė ir esama didelės rizikos, susijusios su ekologinėmis nelaimėmis ir klimato kaita;

106. reiškia didelį susirūpinimą dėl masinės Kazachstano antilopių saiga žūties 2015 m. gegužės mėn.; primygtinai ragina ES prisidėti prie galimų būsimų žūties atvejų prevencijos moksliniais tyrimais ir aplinkos apsaugos priemonėmis;

107. ragina ES toliau stengtis skatinti Vidurinės Azijos šalių bendradarbiavimą vandentvarkos srityje;

108. ragina ES prioritetą teikti diplomatijai vandens srityje ir ją labiau naudoti siekiant sudaryti geresnes sąlygas patobulintai tarpvalstybinei vandentvarkai ir tarpininkauti sprendžiant ginčus, įskaitant atviros ir veiksmingos sistemos skatinimą, ypač Roguno užtvankos atveju; atsižvelgdamas į tai ragina ES skatinti ir spartinti tolesnį prisijungimą prie su bendrais vandens ištekliais susijusių tarptautinių konvencijų ir teisinių principų šioje srityje laikymąsi;

109. prašo paraginti regiono šalis pasirašyti ir ratifikuoti Jungtinių Tautų Espo ir Orhuso konvencijas dėl poveikio vandeniui, jeigu jos iki šiol nėra to padariusios, o į šių konvencijų įgyvendinimą įtraukti pilietinę visuomenę;

110. ragina atnaujinti pastangas valdyti ir pašalinti dramatiškus su Aralo jūros seklėjimu susijusios ekologinės nelaimės padarinius; primygtinai ragina Komisiją padidinti savo paramą Tarptautiniam Aralo jūros fondui ir ragina EIVT įtraukti šį klausimą kaip prioritetą į savo reguliarių santykių su Uzbekistanu sritį;

111. pabrėžia, kad strateginės, modernios ir sąveikios kelių ir geležinkelių infrastruktūros palei Šilko kelią kūrimas yra pagrindinis Kinijos, ES ir Rusijos interesas ir kad sėkminga šio regiono integracija pasinaudojant modernia ir patikima infrastruktūra suteiktų didelę galimybę ne tik užtikrinti didesnę regiono ekonominę integraciją, bet ir skatinti asmenų judumą ir kultūrinius mainus, o tai savo ruožtu sudarytų geresnes sąlygas pažangai teisinės valstybės ir demokratijos srityse;

112. pakartoja, kad ES yra pasirengusi pasiūlyti savo žinias ir praktinę patirtį, kad paskatintų priimti ir įgyvendinti aukštas saugos, saugumo ir aplinkos kokybės standartus visų transporto rūšių atžvilgiu ir palengvintų sąsajas transporto koridoriuje Europa–Kaukazas–Vidurinė Azija; ypač remia tolesnes ES pastangas siekti, kad Vidurinėje Azijoje būtų sukurta saugaus oro ir jūrų transporto sistema;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

113. ragina ES toliau koordinuoti savo veiklą regione su Kinijos transporto politika;

Regioninis bendradarbiavimas, saugumo problemos ir sienų valdymas

114. ragina ES aktyviau plėtoti dialogą dėl Vidurinės Azijos su regioninėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, taip pat su Vidurinės Azijos šalių kaimynėmis bei kitomis aktyviomis regiono valstybėmis;

115. ragina ES sustiprinti ryšius ir šiuo tikslu drauge su Vidurinės Azijos šalimis nustatyti aktyvesnio bendradarbiavimo sritis, ypač transporto ir energetikos sektoriuose; pabrėžia, kad prioritetą reikėtų teikti Vidurinės Azijos šalių tarpusavio integracijai, taip pat jų integracijai į tarptautines rinkas ir koridorius;

116. mano, kad ES, dirbdama drauge su valstybėmis narėmis, turėtų toliau skatinti regiono integraciją ir pasitikėjimo stiprinimo politiką, taip pat atlyginti pavienėms Vidurinės Azijos šalims ar šalių grupėms už jų konstruktyvius veiksmus glaudžiau su jomis bendradarbiaudama; mano, kad ES turi imtis tikslių priemonių ir skirti dėmesį kiekvienos šalies poreikiams ir ypatumams; pabrėžia, kad šio regiono valstybėse būtina gerinti politinį dialogą ir propaguoti pasitikėjimo stiprinimo priemones;

117. mano, kad regioninės ekonominės integracijos plėtojimas yra svarbus stabilumo ir taikos stiprinimo regione elementas;

118. pabrėžia, kaip svarbu bendradarbiauti su ESBO ir JT visose politikos srityse;

119. ragina ES šiuo tikslu įtraukti Mongoliją į tam tikrus ES Vidurinės Azijos strategijos aspektus;

120. pripažįsta, kad Vidurinės Azijos strategijoje nustatytos pagrindinės grėsmės ir problemos išlieka aktualios;

121. mano, kad ES turėtų skatinti regioninį bendradarbiavimą, ypač bendrų klausimų ir iššūkių atžvilgiu, ir kad pirmenybė turėtų būti teikiama bendriems interesams, o ne įvairiems susijusių šalių interesams;

122. pažymi, kad neišspręsti etniniai klausimai ir taikių pokyčių perspektyvos nebuvimas bei neįtraukus valdymas Vidurinės Azijos šalyse gali paskatinti nestabilumą ir ekstremizmą, o kartu – kelia didelių abejonių dėl sėkmingo Vidurinės Azijos strategija siekiamo pagrindinio ES tikslo įgyvendinimui;

123. remia ES ilgalaikį tikslą pradedamą palaikyti ES ir Vidurinės Azijos aukšto lygio dialogą saugumo klausimais paversti tikru bendradarbiavimo forumu, kuriuo siekiama bendradarbiauti sprendžiant bendras saugumo problemas, susijusias, pvz., su karo Afganistane šalutiniu poveikiu, įskaitant grupuotės „Islamo valstybė“ keliamą grėsmę, prekybą narkotikais ir žmonėmis, smurtiniu ekstremizmu ir terorizmu bei chemine, biologine, radiologine ir branduoline (ChBRB) rizika; pabrėžia regioninio bendradarbiavimo programų, įskaitant tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir sienų saugumo stiprinimo programų, pvz., Sienų valdymo programos Vidurinėje Azijoje (angl. BOMCA) ir Vidurinės Azijos kovos su narkotikais veiksnių programos (angl. CADAP), svarbą ir teigiamą poveikį; mano, kad plėtojant dialogą būtina daugiau kalbėti apie žmonių saugumą, o ne vien tik valstybės saugumą; pakartoja, kad ES yra pasiryžusi toliau plėtoti regioninį ir dvišalius dialogus saugumo klausimais su Vidurinės Azijos šalimis, užtikrindama didesnę Afganistano įtraukimą į bendradarbiavimą su susijusiais regioniniais partneriais, ypač JT regioniniu prevencinės diplomatijos Vidurinėje Azijoje centru (UNRCCA);

124. atkreipia dėmesį į tai, kad buvo patvirtintas 2014–2020 m. Vidurinės Azijos kovos su narkotikais veiksnių programa (CADAP); vis dėlto yra suserimęs dėl rekordinio opiumo auginimo masto ir susijusios prekybos narkotikais, gabenamais per Vidurinę Aziją iš Afganistano; ragina EIVT ir Komisiją spręsti klausimą dėl organizuotų nusikalstamų grupuočių bei elito įtraukimo į prekybą ir neigiamo poveikio visuomenės sveikatai regione;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

125. dar kartą rekomenduoja, kad Vidurinės Azijos valstybių sienų valdymo programa (BOMCA) ir Vidurinės Azijos kovos su narkotikais veiksmų programa (CADAP) būtų remiamos policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonės lėšomis, o ne pagal vystomojo bendradarbiavimo priemonę;

126. primygtinai ragina ES toliau įgyvendinti regionines paramos programas, kuriomis siekiama užkirsti kelią konfliktams ir stiprinti taiką, be kita ko, skatinant bendruomenių ir etninių grupių susitaikymą, taip pat sienų demarkacijos Vidurinėje Azijoje tikslo, finansuojamo policijos bendradarbiavimo, nusikalstamumo prevencijos, kovos su juo ir krizių valdymo finansinės paramos priemonės lėšomis;

127. teigiamai vertina Šveicarijos ir JTVP (Jungtinių Tautų vystymo programa) remiamą projektą „Tarpvalstybinis bendradarbiavimas siekiant tvarios taikos ir darnaus vystymosi“, kuriuo siekiama sukurti palankesnę tvarios taikos ir darnaus vystymosi aplinką Kirgizijos ir Tadžikistano pasienio regione;

128. pabrėžia nuo 2007 m. Aščabade veikiančio JT regioninio prevencinės diplomatijos Vidurinėje Azijoje centro (angl. UNRCCA), taip pat ESBO atliekamą vaidmenį užkertant kelią konfliktams regione;

129. ragina ES paremti Jungtinių Tautų prevencinės diplomatijos Vidurinėje Azijoje regioninio centro (UNRCCA) iniciatyvas ir, prižiūrint Centrai, skirti dėmesio vandens klausimui bei dialogo tarp penkių valstybių dėl tarpvalstybinio teršimo problemos sprendimo užmezgimui;

130. ragina Komisiją atsižvelgti į galimai neigiamas prieigos prie vandens išteklių klausimo pasekmes Vidurinės Azijos stabilumui ir saugumui, taip pat atidžiai stebėti visus pokyčius;

131. susirūpinęs pažymi, kad, pagal 2015 m. metinę kovos su prekyba žmonėmis ataskaitą⁽¹⁾, Turkmėnistanas ir Uzbekistanas įtraukti į stebimų šalių sąrašą, o tai reiškia, kad prekybos žmonėmis aukų skaičius didėja; ragina ES kovos su prekyba žmonėmis koordinatorių remti Turkmėnistaną ir Uzbekistaną kovoje su prekyba žmonėmis, kuri žemina žmogaus orumą ir dažnai yra susijusi su psichologiniu terorizmu ir fiziniu smurtu, todėl ji turi būti panaikinta; prašo, kad valstybės narės, palaikydamos santykius su šiomis šalimis, atkreiptų dėmesį į šią svarbią problemą;

132. pabrėžia ES ir Vidurinės Azijos šalių bendradarbiavimo terorizmo prevencijos ir kovos su juo srityje svarbą; yra labai susirūpinęs dėl ekstremistinės organizacijos „Islamo valstybė“ veiklos verbuojant vis daugiau Vidurinės Azijos šalių piliečių, kurie iš dalies dėl politinės atskirties ir miglotų ekonominių perspektyvų vyksta į Artimuosius Rytus kovoti kartu su grupuotėmis „Islamo valstybė“, „Jabhat al-Nusra“ ir kitomis teroristinėmis ir ekstremistinėmis organizacijomis arba jas kitaip remia; pripažįsta, kad tuo atveju, jeigu daug radikalizuotos Vidurinės Azijos piliečių grįš į savo gimtąsias šalis, jie rizikuoja kelti pavojų saugumui ir stabilumui visoje Vidurinėje Azijoje, Afganistane, Irane, Rusijoje, Kinijoje ir Indijoje;

133. ragina ES spręsti drauge su Vidurinės Azijos valstybių vyriausybėmis bendras problemas, susijusias su grupuotės „Islamo valstybė“ vykdomu kovotojų ir rėmėjų verbavimu, sutelkiant dėmesį į politines ir administravimo klaidas, pvz., skatinant tikėjimo laisvę, kartu apsaugant pasaulietines konstitucijas bei peržiūrint diskriminacinius įstatymus ir politiką, įgyvendinant paramos vyrams ir moterims programas ir sutelkiant dėmesį į palankių sąlygų neturinčio jaunimo aprūpinimą darbu, prioritetą teikiant teisėtvarkos sistemos reformai ir užtikrinant geresnį saugumo tarnybų veiklos koordinavimą, taip pat mokantis iš Europos ir Azijos šalių patirties islamo radikalų rehabilitacijos ir reintegracijos srityje;

134. mano, kad tarptautinis bendradarbiavimas, taip pat su Rusija ir Kinija, būtinas sprendžiant didėjančios musulmonų radikalizacijos Vidurinėje Azijoje grėsmės problemą; ragina visas tarptautines šalis, turinčias įtaką regione, skatinti Vidurinės Azijos valstybes bendromis pastangomis geriau koordinuoti savo saugumo tarnybų tarpusavio bendradarbiavimą, įskaitant keitimąsi žvalgybos duomenimis; pabrėžia, kad toks bendradarbiavimas turėtų būti suderintas su jų tarptautiniais įsipareigojimais žmogaus teisių srityje;

⁽¹⁾ Parengė JAV valstybės departamentas.

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

135. reiškia didelį susirūpinimą dėl saugumo padėties pablogėjimo šiaurės Afganistane bei pavojaus, kad dėl to gali sutrikti regiono karinis ir politinis stabilumas; teigiamai vertina tai, kad ES strategija Afganistane ir ES strategija Vidurinėje Azijoje buvo geriau suderintos; vis dėlto pabrėžia, kad reikia glaudžiau susieti ES požiūrį į Vidurinę Aziją su Afganistanu ir pritaikyti dabartinę politiką prie Afganistanui skirtos strategijos po 2014 m.; ragina įtraukti Afganistaną į programas, kuriomis siekiama stabilumo ir saugumo regione; ragina Vidurinės Azijos šalių vyriausybes imtis iniciatyvesnio vaidmens ir įsitraukti į platesnį bendradarbiavimą siekiant stabilumo Afganistane; pabrėžia, kad reikia regiono mastu koordinuoti žmonių saugumo, kovos su terorizmu, imigracijos ir kovos su narkotikų prekyba strategiją;

136. ragina Tarybą, Komisiją ir EIVT plėtojant ryšius su Vidurinės Azijos valstybėmis prioritetą teikti jų saugumo sektoriaus reformai, įskaitant geresnį finansavimą ir mokymą, pasaulietinėse konstitucijose įtvirtintos tikėjimo laisvės skatinimui, kovos su terorizmu prevencijos aspektams ir pastangoms reabilituoti buvusius džihadistus kaip bendros radikalaus islamizmo iššūkio įveikos strategijos dalims; apgailestauja, jog nepaisant to, kad Vidurinės Azijos šalyse skubiai reikalinga saugumo sektoriaus reforma (SSR), ES nesugebėjo jos integruoti į savo strategiją; todėl palankiai vertina pažangą Kazachstane, nes tai yra atspirties taškas siekiant įgyvendinti regiono lygmens reformą; ragina ES parengti konkrečias SSR programas, skirtas Kirgizijai ir galbūt Tadžikistanui, kuriose didžiausias dėmesys būtų skiriamas teisinės valstybės principams ir žmogaus teisių standartams baudžiamosios teisės ir policijos vykdomos kontrolės srityse;

137. pripažįsta, kad penkios Vidurinės Azijos šalys ir toliau kuria Vidurinės Azijos zoną be branduolinių ginklų;

138. ragina valstybes nares vienodžiau aiškinti ir įgyvendinti bendrą poziciją ir griežtai vadovautis aštuoniais 2008 m. ES bendroje pozicijoje dėl ginklų eksporto kontrolės nustatytais kriterijais; todėl reiškia susirūpinimą dėl to, kad tam tikroms valstybėms narėms sudarius dvišalius susitarimus Europos įmonės apeina šią bendrą poziciją;

139. prašo valstybių narių liautis eksportavus gatavas slapto stebėjimo sistemas regiono šalims, jeigu yra pakankamai priežasčių manyti, kad šios sistemos būtų naudojamos prieš žurnalistus, politinius veikėjus ir žmogaus teisių gynėjus; ragina Komisiją persvarstyti Europos eksporto kontrolės sistemą siekiant užtikrinti, kad šiomis slapto stebėjimo privačiose valdose sistemomis negalėtų pasinaudoti netinkami asmenys;

Konkrečių šalių klausimai

140. pabrėžia, kad toliau išdėstytose su konkrečiomis šalimis susijusiose dalyse nurodomi tik prioritetiniai klausimai, taigi jos nėra visaapimančios;

Kazachstanas

141. pabrėžia, kad glaudesni politiniai ir ekonominiai santykiai turėtų būti paremti bendromis vertybėmis; pažymi, kad Kazachstanas yra pirmoji Vidurinės Azijos šalis partnerė, su kuria ES suderėjo ir pasirašė tvirtesnės partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą; tikisi, kad jį galutinai patvirtinus Kazachstanas aktyviai ir konkrečiai įsipareigos vykdyti politines ir demokratines reformas, susijusias su jo tarptautinėmis prievolėmis ir įsipareigojimais; pripažįsta, kad vadinamoji 100 žingsnių programa yra bandymas įgyvendinti būtinas reformas regione;

142. šiuo atžvilgiu pabrėžia 2012 m. lapkričio 22 d. EP rekomendacijas dėl derybų dėl ES ir Kazachstano tvirtesnės partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo, kurių būtina laikytis, norint, kad Europos Parlamentas pritartų naujojo tvirtesnės partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo pasirašymui ir tolesniam ES ir Kazachstano bendradarbiavimui;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

143. yra labai susirūpinęs dėl vis labiau blogėjančios padėties žiniasklaidos laisvės, žodžio laisvės ir susirinkimų ir asociacijų laisvės srityse; pakartoja ir pabrėžia, kad pažanga derantis dėl naujojo tvirtesnės partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo buvo susieta su konkrečia ir akivaizdžia pažanga įgyvendinant politines reformas; ragina Kazachstaną dėti visas pastangas užtikrinti, kad šalies teisės aktai būtų suderinami su Europos Tarybos standartais ir kad jais būtų garantuojamas visapusiškas pagrindinių laisvių įgyvendinimas netaikant jokių pačios šalies nustatytų apribojimų; ragina Kazachstano valdžią imtis konkrečių ir veiksmingų priemonių siekiant įgyvendinti rekomendacijas, pateiktas JT specialiojo pranešėjo taikingų susirinkimų ir asociacijų laisvės klausimais 2015 m. sausio mėn. misijos Kazachstane ataskaitoje; šiuo atžvilgiu ragina Kazachstaną peržiūrėti ir iš dalies pakeisti naujo baudžiamosios teisės kodekso nuostatas, susijusias su baudžiamosios atsakomybės taikymu už šmeižtą, nes jomis pažeidžiamos pagrindinės laisvės; reiškia didelį susirūpinimą dėl ne pelno organizacijų įstatymo, kuriuo mažinama Kazachstane veikiančių NVO nepriklausomybė ir net keliami grėsmė pačiam jų gyvavimui, ir ragina Kazachstaną jį persvarstyti;

144. primena Kazachstanui apie jo ESBO priimtus įsipareigojimus įgyvendinti demokratines reformas ir primygtinai ragina Kazachstaną kaip JT žmogaus teisių tarybos šalį narę 2013–2015 m., kurioje vyks 2017 m. tarptautinė paroda EXPO, ir šalį kandidatę tapti nenuolatine JT Saugumo Tarybos nare 2017–2018 m. suderinti savo užsienio politikos tikslus su svarbiomis šalies politinėmis reformomis;

145. pabrėžia, kad pagal ESBO Demokratinė institucijų ir žmogaus teisių biuro tarptautinės stebėjimo misijos, stebėjusios 2016 m. kovo 20 d. rinkimus, preliminarias išvadas Kazachstanas dar turi daug padaryti, kad įvykdytų savo įsipareigojimus ESBO dėl demokratinė rinkimų, nors padaryta tam tikra pažanga; ragina Kazachstano valdžios institucijas patvirtinti būtinąs priemones, siekiant visapusiškai įgyvendinti visas ESBO Demokratinė institucijų ir žmogaus teisių biuro rekomendacijas;

146. ragina išlaisvinti visus politinius kalinius, įskaitant opozicinės partijos „Alga!“ vadovą Vladimirą Kozlovą;

147. pripažįsta teigiamą Kazachstano vaidmenį surengiant ir lengvinant 2013 m. E3+3 ir Irano derybas dėl Irano branduolinės programos, šalies indėlį įgyvendinant visuotines branduolinio saugumo ir saugos iniciatyvas, įskaitant tai, kad šalyje įsteigtas naujasis tarptautinis branduolinio kuro bankas, kuriam vadovauja TATENA ir kuris pradės veikti 2017 m., taip pat pirminio tarpininko vaidmenį, susijusį su Rusijos ir Ukrainos krize, ir tai, kad šalis suteikė Sirijos opozicijai tinkamas patalpas tarpusavio konsultacijoms;

148. teigiamai vertina tai, kad 2015 m. Kazachstanas pasiekė galutinį stojimo į PPO proceso etapą;

Kirgizija

149. apgailestauja, kad Kirgizija, regiono šalis, kurios atžvilgiu ES puoselėjo didžiausius lūkesčius regione dėl jos siekio įgyvendinti demokratinis tikslus, žengė žingsnį atgal;

150. giria Kirgiziją už pažangą, kurią parodė paskutiniai parlamento rinkimai; pripažįsta, kad šie rinkimai vyko taikiai ir buvo daug skaidresni; teigiamai vertina ESBO 2015 m. spalio 4 d. Kirgizijos parlamento rinkimų stebėsenos misijos išvadas, kuriose pabrėžiama, kad rinkėjai galėjo pasirinkti iš daugybės kandidatų ir kad rinkimų kampanija buvo konkurencinga; vis dėlto reiškia susirūpinimą dėl to, kad viena iš būtinų balsavimo sąlygų buvo privalomas biometrinių duomenų registravimas, dėl kurios kilo didelių problemų, susijusių su rinkėjų sąrašo išsamumu; pabrėžia, kad reikalingos papildomos pastangos siekiant sukurti visapusiškai veikiančią parlamentinę demokratiją, nepaisant pradinių padrąsinančių Kirgizijos – vienos iš bandomųjų šalių ES paramos demokratijai srityje – veiksmų, susijusių su demokratinė reformų vykdymu ir perėjimu prie tikrai daugiapartinės sistemos;

151. džiaugiasi, kad Kirgizija atsisakė ribojančių teisės aktų projektų, kuriais diskriminuojami LGBTI asmenys, ir prašo Kirgizijos atsisakyti visų LGBT asmenis diskriminuojančių ir prieš pilietinę visuomenę nukreiptų įstatymų;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

152. džiaugiasi, kad Kirgizija sėkmingai išrinkta būti JT žmogaus teisių tarybos nare 2016–2018 m., ir ragina šalį konstruktyviai pasinaudoti savo būsima naryste sprendžiant žmogaus teisių klausimus;
153. primygtinai ragina Komisiją ir EIVT padėti Kirgizijai įvykdyti teisingumą 2010 m. etninių konfliktų aukų atžvilgiu;

Tadžikistanas

154. primygtinai ragina Tadžikistaną laikytis savo tarptautinių įsipareigojimų dėl žmogaus teisių ir apsaugoti susirinkimų laisvę bei teisininko profesijos nepriklausomybę; atkreipia dėmesį į problemine žiniasklaidos padėtį po to, kai prezidentas patvirtino naują reglamentą, pagal kurį visa informacija apie oficialius renginius bus nukreipiama per valstybinę informacijos agentūrą, taip apribojant kitų žiniasklaidos priemonių galimybę šią informaciją gauti; ragina Tadžikistaną susilaikyti nuo per didelio kišimosi į NVO veiklą ir neįgyvendinti neseniai priimtų teisės aktų dėl NVO finansavimo;
155. išreiškia gilų susirūpinimą dėl sprendimo uždrausti Tadžikijos Islamo atgimimo partiją, susijusio su nerimą keliančiais pokyčiais, kuriais siekiama pažaboti teisėtas politines jėgas ir užgniaužti kritišką nuomonę rūpinantis saugumu; ragina Tadžikistano valdžios institucijas laikytis įsipareigojimų pagal 1997 m. taikos susitarimą ir imtis būtinų priemonių siekiant užtikrinti žodžio laisvę, pliuralizmą ir laisvą bei atvirą politinę aplinką;
156. atkreipia dėmesį į ESBO Demokratiškas institucijų ir žmogaus teisių biuro rinkimų stebėjimo misijos, stebėjusios 2015 m. kovo 1 d. parlamento rinkimus Tadžikistane, išvadas, kad rinkimai „vyko ribotoje politinėje erdvėje ir kad kandidatams nebuvo užtikrintos vienodos sąlygos“;
157. dar kartą reiškia susirūpinimą dėl ES paramos vystymuisi neveiksmingumo šalyje; primygtinai ragina EIVT ir Komisiją teikti prioritetą programoms, kuriomis siekiama užkirsti kelią kankinimui sulaikymo centruose ir užtikrinti žiniasklaidos laisvę Tadžikistane;
158. džiaugiasi, kad 2013 m. kovo mėn. Tadžikistanas įstojo į PPO;

Turkmėnistanas

159. pabrėžia, kad Turkmėnistanas yra daugelio tarptautinių susitarimų šalis, todėl turi laikytis įsipareigojimo visomis aplinkybėmis gerbti ir ginti žmogaus teises; pareiškia, kad yra pasirengęs didinti ES paramą demokratiškas principų ir žmogaus teisių srityje, ypač visapusiškai pasinaudodamas Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemone (EDŽTRP) bei kitomis priemonėmis, skirtomis reformų procesui šalyje remti;
160. apgailestauja, kad padėtis teisinės valstybės, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių srityje per ataskaitinį laikotarpį praktiškai liko nepakitusi, nepaisant kai kurių teisėkūros pastangų politinėje, teismineje, ekonominėje, socialinėje ir švietimo srityse; mano, kad tarptautiniai ekspertai turėtų atlikti naujų teisės aktų peržiūrą, atsižvelgdami į tarptautinius įsipareigojimus žmogaus teisių srityje;
161. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Komisiją derėtis su Turkmėnistano valdžios institucijomis reikalaujant imtis konkrečių veiksmų, kuriais siekiama pagerinti žmogaus teisių padėtį ir teisinės valstybės principo laikymąsi, kaip nustatyta Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnyje; taip pat ragina papildant palaikomą dialogą žmogaus teisių klausimu toliau visais lygmenimis kelti susirūpinimą keliančius klausimus dėl žmogaus teisių; pakartoja savo raginimą EIVT kuo skubiau pertvarkyti ryšių biurą Ašchabade į visapusiškai veikiančią ES delegaciją Turkmėnistane, siekiant, be kita ko, palaikyti ryšius su pilietine visuomene ir stebėti žmogaus teisių padėtį;
162. pabrėžia, kad yra svarbu tęsti dialogą žmogaus teisių klausimais, ypač susijusiais su nuolatiniiais reikalavimais paleisti dėl politinių motyvų sulaikytus asmenis ir atskleisti informaciją apie kalėjime dingusių asmenų likimą;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

163. pripažįsta, kad išgaliojus partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimui su Turkmėnistanu būtų paprasčiau išplėtoti visą nustatytą santykių potencialą;

164. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją laikytis jos pirmtakės pasiekto susitarimo dėl stebėsenos mechanizmo, suteikiančio galimybę EIVT tinkamai informuoti Parlamentą apie partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimą, kai jis išgalios;

165. teigiamai vertina pastaruoju metu sustiprintą Turkmėnistaną ir ES bendradarbiavimą bendrų rūpestį keliančių klausimų srityse; atkreipia dėmesį į šalies dalyvavimą 2015 m. ESBO žmogiškosios dimensijos įgyvendinimo susitikime ir Turkmėnijai atstovaujančios aukšto lygio grupės dalyvavimą 15-ajame metiniame Jungtinio komiteto susitikime, surengtame 2015 m. spalio mėn. pagal laikinąjį prekybos susitarimą;

166. ragina Turkmėnistaną nutraukti vykstančią palydovinių lėkščių pašalinimo ir kai kurių interneto svetainių blokavimo kampaniją ir liautis bauginus ir persekiojus nepriklausomus žurnalistus ir pilietinės visuomenės aktyvistus;

Uzbekistanas

167. apgailestauja dėl to, kad ES nepavyko veiksmingai siekti demokratizacijos Uzbekistane, ir pakartoja, kad tikisi, jog ES aktyviai sieks šio tikslo šalyje; pažymi, kad Uzbekistano vyriausybė nesiima vykdyti svarbių reformų; ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją parengti kritiško, konstruktyvaus, su sąlygomis susieto ir nuoseklaus ES bendradarbiavimo su Uzbekistanu politiką;

168. apgailestauja dėl to, kad pagrindinės teisės ir laisvės sistemingai ir reguliariai pažeidžiamos, nepaisant to, kad šioje srityje yra priimti patobulinti įstatymai ir kad yra ratifikuotos tarptautinės žmogaus teisių priemonės; primygtinai ragina Uzbekistano valdžią imtis tikslingų veiksmų, kad būtų visapusiškai sprendžiami rūpestį keliantys klausimai ir veiksmingai įgyvendinamos JT specialiojo pranešėjo kankinimo klausimais, JT komiteto prieš kankinimą ir JT žmogaus teisių komiteto rekomendacijos;

169. primygtinai ragina Uzbekistano valdžią paleisti iš kalėjimo visus asmenis, įkalintus dėl to, kad taikingai naudojosi žodžio, asociacijų ir susirinkimų laisve, ir pabrėžia, kad reikia užkirsti kelią kankinimo kalėjime atvejams ir atlikti jų tyrimą; reiškia susirūpinimą dėl nepagrįsto įkalinimo laikotarpio pratęsimo atvejų; ragina Uzbekistano valdžią leisti nepriklausomoms žmogaus teisių NVO netrukdomai dirbti;

170. džiaugiasi, kad šalis pasiekė pažangos naikinant vaikų darbą, ir ypač atitinkamu vyriausybės draudimu; primena, kad svarbi nepriklausoma ir objektyvi šio draudimo įgyvendinimo stebėseną; pakartoja, kad būtina panaikinti priverstinio darbo naudojimą kasmet renkant medvilnės derlių, kartu ragindamas šalies vyriausybę dar labiau išsipareigoti toliau dėti konkrečias pastangas, pvz., parengti ir įgyvendinti veiksmų planą, kad būtų panaikintas priverstinis darbas laikantis TDO ir Pasaulio banko rekomendacijų;

171. primena, kad Parlamentą nusprendė nesvarstyti, ar pritarti prie ES ir Uzbekistano partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo (PBS) pridedamam protokolui, kuriuo išplečiamas susitarimo dėl dvišalės prekybos tekstilės gaminių nuostatos, tol, kol bus patvirtinta, kad įgyvendintos konkrečios reformos ir gauta esminių rezultatų, užtikrinančių, kad Uzbekistane veiksmingai naikinamas ne tik vaikų, bet ir priverstinis darbas;

172. šiuo atžvilgiu laikosi nuomonės, kad anksčiau Uzbekistanui teiktos ES paramos vystymuisi dalis, įskaitant paramą šalies parlamento gebėjimų stiprinimui, buvo nukreipta neteisinga linkme ir todėl turėtų būti nukreipta į kitas tikslingesnes sritis, pvz., kaimo plėtrą, aplinkos valdymą ir vandentvarką;

2016 m. balandžio 13 d., trečiadienis

173. reiškia gilų susirūpinimą dėl Uzbekistano islamo judėjimo veiklos, nes jis 2015 m. rugpjūčio mėn. prisiekė ištikimybę Islamo valstybei ir jungia tūkstančius Vidurinės Azijos džihadistų;

o

o o

174. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, EIVT, ES specialiajam įgaliotiniui Vidurinėje Azijoje ir Kazachstano, Kirgizijos, Tadžikistano, Turkmėnistaną ir Uzbekistano vyriausybėms ir parlamentams.
